

Lískáčkov
zářijové
téma:

Jablíčka

Co nás čeká:

- **Kdopak to tu večerel?** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, dle potřeby)
- **Jak zabránit jablku zhnědnout** (pro děti od 4 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř nebo na zahradě, 15 minut příprava, průběh až 21 dní)
- **Jablečné vaření** (pro děti od 4 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, 20 - 40 minut)
- **Zápich - jablíčko** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, 20 minut)

Příběh
s Lískáčkem:

Zloděj

Vítr už ze stromů sfoukává první listy a Jitka s Tomášem pomáhají dědečkovi v sadu. Letos se jim urodilo spoustu jablíček a tak je teď trhají ze stromu a opatrně ukládají do beden. Sluníčko jim svítí na práci a tak se bedny rychle plní.

„Svačina!“ ozvalo se od branky a vánek k nim donesl vůni čerstvého jablečného štrúdlu. Babička jim za odměnu napekla sladkou dobrotu a přinesla i jablíčkový čaj ze slupek, který mají děti rády. Vůně přilákala i Lískáčka z druhého konce sadu, kde uklízel pod lískou a pomáhal veverce ukládat oříšky na zimu.

Jak tak seděli, začal se Tomáš vyptávat, co budou s tou hromadou jablek dělat, aby se náhodou nepokazila. Jablíčka mněl totiž tuze rád. „No co. Dáme je do sklepa, něco zavaříme, pár jich vylisujeme na mošt a něco usušíme. Křížaly se budou v zimě hodit.“ odpověděla babička. Jakmile dojedli, pustili se zase do práce, ale večer jim ještě dost jablek zůstalo viset na stromech. „To doděláme zítra.“ prohlásil dědeček.

Po večeři si Tomáš vzpomněl, že v sadě nechal svůj nožík. Odpoledne jím krájel jablko, když se s Jitkou a Lískáčkem dělil o to největší a nejkrásnější, které utrl. Poprosil babičku, zda si pro něj může zajít a vyrazil. Už se stmívalo, ale Tomáš se nebál. Není přece malý kluk, jak často rád říkával. Když ale přišel pod jabloně, zarazilo ho rychlé zadupání. Zastavil se a bedlivě poslouchal. „Co to bylo?“ Napínal uši a koukal k jabloním. Pak se z ničeho nic ozvalo hlasité funění a zase dupání. To už Tomáš na nic nečekal a utíkal rovnou domů. Přiběhl do kuchyně a začal na dědečka volat: „Někdo nám krade jablka! V sadě je zloděj!“

„Copak to povídáš? Co by tam dělal? zeptal se dědeček. „Je tam, funí, dupe a určitě nám chce odnést všechny jablíčka!“ nenechal se odbýt Tomáš. „Říkáš, že funí a dupe? Tak to tam je asi ježek.“ usmíval se na

Tomáše Lískáček. „Ježek? Tak to ho musíme vyhnat! Víš, kolik toho takový ježek může odnést? Na obrázcích má vždycky záda plná jablek:“ odpověděl Tomáš, který už viděl, jak mu ježek odnáší jeho cenná jablka. „A proč by je někam nosil?“ zeptal se překvapeně Lískáček a kroutil hlavou. „K čemu by mu asi tak byla?“ „No k čemu. Všechny je sní!“ odpověděl Tomáš a zlobil se, že nikdo nejde ježka vyhnat. Jaké bylo jeho překvapení, když se Lískáček s Jitkou, babičkou i dědečkem začali smát. „Ale ježek přece žádná jablka nejí.“ Začal mu vysvětlovat Lískáček. „Ten by si dal tak žízalu, larvu nebo kousek syrového masa. Ovoce jsem ho nikdy jíst neviděl.“ s úsměvem se Lískáček otočil na ostatní a ti přikyvovali. „To si lidé dřív mysleli, že ježek nosí ovoce a pak ho jí. I když jak vidím, tak někteří si to myslí i dneska. Věř mi, určitě se o jablka bát nemusíš. Ježek by si z nich dal k večeři jen červíky, kdyby ho tam našel.“ přidala se k Lískáčkově babička. „No a teď už běžte spát, ať zítra můžete ta jablka dočesat.“

Lískáčkovo
bádání:

Kdopak to tu večerel?

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

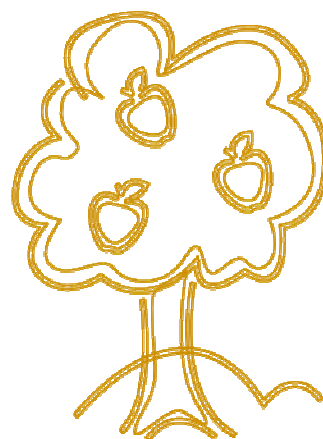
Místo: venku

Pomůcky: lupa

Motivace: Lískáček s ostatními měli pravdu. Ježek opravdu jablka nejí. Je to hmyzožravec. Ale jsou zde jiní návštěvníci sadů a zahrad, kteří si rádi pochutnají na zralých jablkách, hruškách či švestkách.

Postup: Nechte se zlákat posledními teplými paprsky slunce a vyrazte na procházku do okolí. Zahrajte si na detektivy a zkuste vypátrat, kdo si pod stromy chodí pochutnávat.

Trocha teorie: Strávníky pravděpodobně nechytíte na místě činu, ale podle okousání jablek a zanechaného trusu můžete zkusit hádat, kdo si na jablku pochutnal. Pod stromy můžete najít stopy po zajících, srnkách, myších, slimácích nebo divočácích. Nikdo z nich si ale jablka nikam neodnáší. Pochutnávají si přímo na místě. A jak to bylo s těmi ježky? Teorií, jak pověra vznikla, je několik. Jedna z dvou nejpravděpodobnějších nám říká, že ježek pomocí shnilých jablek, v kterých se vyvábí, maskuje svůj pach před dravci. Druhá tvrdí, že do shrabaných hromad s ovocem a travou chodí spát. Pokaždé mu na bodlinách zůstávali zbytky jablek a lidé si pak mysleli, že si je někam nosí a pak je jí.

Lískáčkův
pokus:

Jak zabránit jablku zhnědnout

Věk: od 4 let ve spolupráci s rodiči

Místo: v místnosti

Pomůcky: dvě misky s vodou, jablko, citron, ocet, lžíce, nůž, prkénko, stopky

Motivace: Určitě jste si všimli, že pokud někde necháte položené nakousnuté jablko, tak vám po chvíli zhnědne. Už nevypadá tak hezky, a k jídlu už tak neláká. Zkusme spolu vyzkoušet, jak tomuto zhnědnutí zabránit.

Postup:

1. Do dvou misek si nabereme vodu. Do jedné nakapeme trochu octa, do druhé trochu šťávy z citronu.
2. Jablko opatrně rozkrojíme na 4 dílky. Jeden necháme na prkýnku, druhý na chvíli ponoříme do vody s octem, třetí do vody s citronem a čtvrtý pokapeme rovnou citronovou šťávou.
3. Kousky naskládáme vedle sebe, zapneme stopky a měříme, za jak dlouho se jednotlivé kousky začnou barvit do hněda.

Trocha teorie: Hnědnutí ovoce je způsobeno poškozením buněk jablka. Chemické látky, přítomné v buňkách jablka, reagují se vzdušným kyslíkem. Sloučeniny, které přitom vznikají, mají hnědou barvu. Ocet nebo kyselina citronová zabraňuje tomuto hnědnutí (spomaluje ho).

Lískáčkův
pokus:

Jablečné vaření

Věk: od 4 let ve spolupráci s rodiči

Místo: v místnosti

Pomůcky: dle zvoleného receptu

Motivace: Máte rádi jablka a rádi pomáháte v kuchyni? Tak to spojme dohromady. Uvařme společně jednoduchý jablečný dort s piškoty a dejme si k tomu lahodný čerstvý čaj.

Postup:

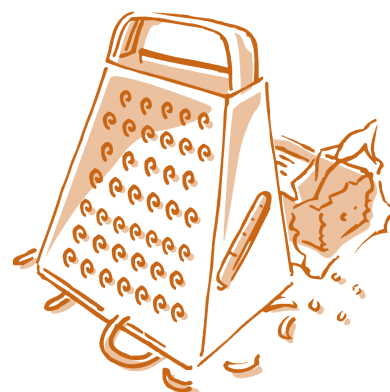
Nepečený jablečný dort – 2 vanilkové pudinky, 1 balíček piškotů, 1 kg jablek, cukr, šťáva z jednoho citronu, ¼ l vody, hrnec, vařečka, struhadlo, škrabka nebo nůž, dortová forma

1. Jablka omyjeme, oloupeme a nastroháme. Nastrohaná jablka pak dáme do hrnce, kam přidáme ½ l vody, šťáva z citronu a cukr.
2. Jablka vaříme tak dlouho, dokud nevznikne jablečné pyrė. Nezapomínáme občas míchat.
3. V ¼ l vody rozmícháme dva pudinky. Opatrně z a stálého míchání vlijeme do uvařeného pyrė a dále vaříme cca 10 minut.
4. Na dno dortové formy poklademe vrstvu piškotů a na ně nalijeme část pyrė. Opakujeme až do naplnění formy, končíme jablečným pyrė.
5. Dort dáme vychladit do lednice a necháme zde asi 2-3 hodiny. Po ztuhnutí můžeme podávat.

Slupkový jablečný čaj – 1 l studené vody, slupky a jádřince z minimálně 2 jablek, pár zrněk soli, 2 hřebíčky

1. Slupky a jádřince pořádně omyjeme a vložíme do hrnce se studenou vodou. Přidáme pár zrněk soli a hřebíček...
2. Vaříme pomalu asi 15 minut. Poté vše scedíme přes sítko a můžeme podávat.

Pozor! Při vaření s malými dětmi dbejte na bezpečnost práce.

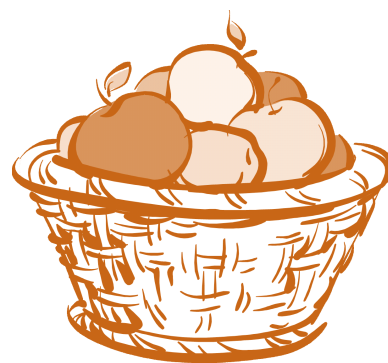

 Lískáčkovo
tvoření:

Jablíčko

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

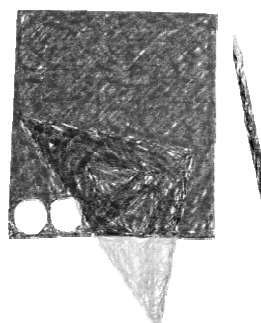
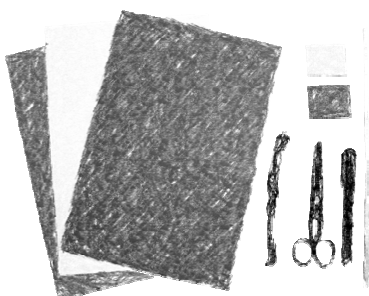
Pomůcky: černý fix, červený a žlutý pěnový papír A4, kousek zeleného pěnového papíru o vel. 4 x 6 cm, kousek hnědého pěnového papíru o vel. 3,5 x 4 cm, hnědá bavlnka, špejle se zaříznutou špičkou, tužka, pravítko, nůžky, pracovní ubrus nebo podložka

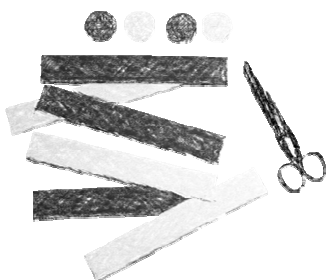
Motivace: Na procházce jste viděli určitě hodně různých jablíček, pojdme si jimi vyzdobit i náš domov. Ale jablíčka se brzo kazí, tak místo nich použijeme něco trvanlivějšího. Následující jablíčka si můžeme vyrobit o barevného papíru, pěnového papíru nebo i filcu..

Postup:

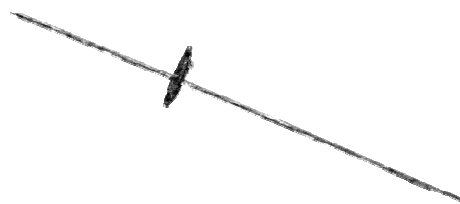
1. Nachystáme si černý fix, červený a žlutý pěnový papír A4, kousek zeleného pěnového papíru o vel. 4 x 6 cm, kousek hnědého pěnového papíru o vel. 4 x 4 cm, hnědou bavlnku, špejli se zaříznutou špičkou, tužku, pravítko, nůžky, pracovní ubrus nebo podložku.
2. Na červený a žlutý papír si na kratší straně pomoci pravítka narýsuje vždy 3 proužky o šířce 3 cm a dvě kolečka o průměru 3 cm.

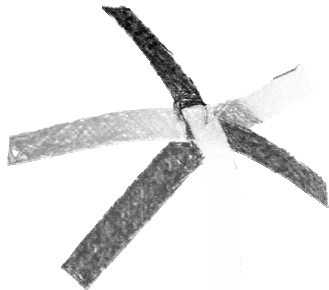
3. Jednotlivé části nastříháme.

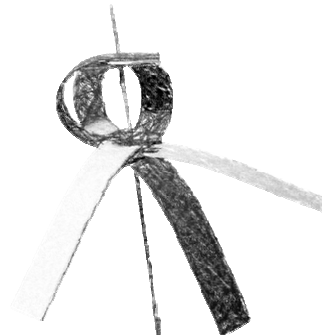
4. Prostředkem prvního kolečka propíchneme špejli a kolečko posuneme do 1/3 špejle. Je jedno, jakou barvou začneme, ale barvy se budou střídat.

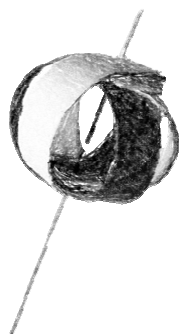
5. Poté střídavě na špejli napichujeme střídavě jednotlivé proužky a posouváme je až ke kolečku. Nejlépe začneme jinou barvou, než jaké máme napíchnuté první kolečko. Nakonec proužky zajistíme napíchnutím druhého kolečka v jiné barvě.

6. Opět napíchneme kolečko, tentokrát stejné barvy jako před chvílí, a posuneme asi 5 cm po špejli. Pak začneme znovu napichovat jednotlivé proužky. Začneme tím, který jsme na špejli přidělávali jako první.

7. Nakonec proužky zajistíme posledním kolečkem a posuneme na špejli tak, aby nám vytvořili jablko.

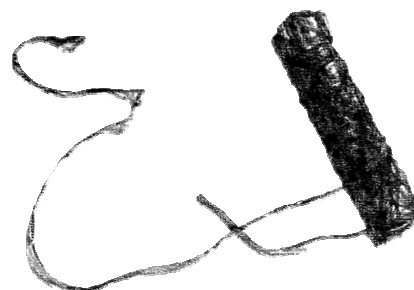
8. Na zelená kousek si namalujeme fixem list a vystříháme.

9. Vystřížený list přiděláme napíchneme na špejli a posuneme až k jablku. Kresbou tak, aby byla vidět.

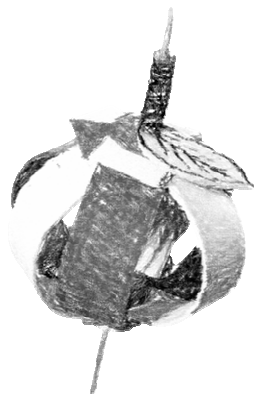

10. Hnědý kousek stočíme do ruličky a omotáme hnědou balvkou tak, aby se nerozstácel.

11. Ruličku - štopku napícháme na špejli a špejli pak zastříháme těsně nad ní.

7. Hotový zápich pak můžeme umístit do květináče.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak dopadlo vaše pozorování?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Co jste se dozvěděli zajímavého?
- Co se Vám podařilo?
- Co rád snídá ježek?
- Kdo nám může chodit na jablka?
- Co udělat, aby jablka nezhnědla?
- Jak lze uvařit jablečný čaj?
- Jaké barvy mohou mít jablka?

Sestavila: Mgr. Lenka Pavelčíková

Odborná spolupráce: Mgr. Veronika Stočková, Mgr. Iva Koutná, Mgr. Marie Kordulová

Září 2014